

‘Bewust bekwaam’ in duurzaamheid

Wat is de overeenkomst tussen keramische membranen en een kudde wisenten? Ze spelen een belangrijke rol in de ambitie van PWN om een duurzame onderneming te zijn. Als drinkwaterbedrijf én natuurbeheerder. Voor het leveren van voldoende en betrouwbaar drinkwater is PWN namelijk afhankelijk van een schoon milieu. De duinen vormen voor haar een onmisbare schakel in de drinkwatervoorziening. Daarom beheert ze deze zorgvuldig. En ontwikkelt PWN geavanceerde zuiveringstechnologieën, waarmee het tegen zo laag mogelijke kosten zuiver drinkwater kan blijven leveren, ook als de vervuiling van oppervlaktewater toeneemt. “Deze duurzame gedachte is iets fundamenteels en altijd al verweven geweest in onze kwaliteitsfilosofie”, aldus directeur Martien den Blanken.

Klanten verwachten meer van PWN dan alleen schoon en betrouwbaar drinkwater. Ze vinden het niet meer dan logisch dat een drinkwaterbedrijf ook voorlichting geeft over waterbesparing, blijkt uit imago-onderzoek van PWN.

Martien den Blanken: “Onze klanten voorlichten over bewust omgaan met water zien wij als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We adviseren over duurzaam omgaan met water, onder andere door het plaatsen van openbare watertappunten en het promoten van drinkwater uit de kraan in plaats van flessenwater. Overigens is de milieubelasting van het leveren van een kuub water zeer laag. Wat we er aan warmte aan toevoegen, heeft een veel grotere impact. Vooral daar is winst te halen op het gebied van duurzaamheid. We zijn nog aan het kijken of we ons in de toekomst, al dan niet in samenwerking met andere partijen, willen bezighouden met voorlichting over warmwaterbesparing.”

Blauw en groen

Omdat het drinkwaterbedrijf oppervlaktewater uit het IJsselmeer infiltreert in de duinen om het na minimaal 21 dagen weer op te pompen en er drinkwater van te maken, investeert het veel in het behouden en verzorgen van dit natuurgebied. “PWN berekende - als eerste drinkwaterbedrijf in Europa - per ‘winput’ wat de effecten van

Nederlanders kopen dagelijks zo'n 500.000 plastic flesjes, terwijl het kraanwater in Nederland tot het beste van Europa behoort. Om het drinken van kraanwater te stimuleren, wil PWN samen met zo veel mogelijk gemeenten openbare watertappunten creëren. Op 23 mei is het eerste watertappunt geplaatst: op de Paardenmarkt in Alkmaar. Het tappunt is een initiatief van de gemeente, ondersteund door PWN. “We willen de inwoners van Noord-Holland laten ervaren dat het lekkerste en zuiverste water uit de kraan komt. Daarnaast stimuleren wij met zo'n watertappunt het navullen van bidons of flesjes, waarmee we een bijdrage leveren aan het verminderen van de plastic afvalberg.”

Waarom laten we het water precies elf minuten koken voor de tagliatelle *al dente* is, zoals de verpakking voorschrijft? Zonde van de energie als je weet dat pasta prima nagaart in water dat langzaam afkoelt. Stel dat iedereen voortaan drie minuten eerder het gas uitdraait? Hoeveel kuub zouden we daarmee op jaarbasis besparen?

Dit idee is niet van PWN, maar van Nudge. Nudge is een consumentenplatform dat mensen en initiatieven met elkaar verbindt om een duurzame samenleving te versterken en te versnellen. PWN werkt samen met Nudge, onder meer om het drinken van kraanwater te stimuleren. “Samen met Nudge inspireren we PWN'ers om zowel thuis als op het werk meer met duurzaamheid bezig te zijn”, aldus senior adviseur marketing & communicatie Jojanneke van Mourik. “We roepen PWN'ers op om hun duurzame ideeën te delen met de wereld op het platform van Nudge. De ideeën werken als ‘speldenprikjes’ (*nudges* in het Engels). Hiermee wordt duurzaamheid hopelijk zo'n laagdrempelig gespreksonderwerp dat medewerkers en hun leidinggevenden sneller met elkaar in gesprek gaan over hoe zij samen vanuit hun functie aan duurzaamheid kunnen bijdragen.”

waterwinning en infiltratie zijn op de natuurlijke vegetatie. Hier passen we onze bedrijfsvoering op aan, zodat we niet alleen een hogere capaciteit van onze winning en infiltratie hebben maar tegelijkertijd ook een hogere natuurwaarde. Slimme, geavanceerde techniek is één. Maar vooral de samenwerking tussen de sectoren drinkwater en natuurbeheer ('blauw' en 'groen') is hierbij cruciaal”, aldus Den Blanken.

Momenteel wordt aan de infiltratiegebieden in de duinen bij Castricum en Wijk aan Zee

groot onderhoud gepleegd. Dit moet ervoor zorgen dat de duinen ook in de toekomst hun zuiverende werking behouden. Maar niet ten koste van de kenmerkende bloemen- en plantensoorten die er leven. De natuur zou er juist van moeten profiteren. Door het onderhoud aan de infiltratiegebieden zijn enkele stukken drassige duingebied verloren gegaan. Om dit verlies te compenseren, gebruikt PWN voor het ophogen van het terrein zand dat vrijkomt uit andere natuurbeheerprojecten. Het terrein wordt vervolgens ingericht met

vlakke oevers, baaien en eilandjes, zodat planten en dieren toch zo veel mogelijk profiteren van de kunstmatige voorzieningen in het duin.

Om het duingebied dat PWN beheert, 'open' te houden, laat PWN er 15 wisenten grazen. Begrazing is een beproefde manier om het dichtgroeien van duinen tegen te gaan. Hiervoor zet het een diersoort in die in het begin van de 20e eeuw was uitgestorven in Europa. Daarvoor bestaat veel belangstelling van natuurbeheerders uit binnen- en buitenland.

CO₂-neutraal in 2015

PWN beheert 7.300 hectare natuurgebied. Maar duurzaam ondernemen is meer dan dat. Het is ook doordacht en actief rekening houden met de omgeving waarin het bedrijf opereert, duurzaam innoveren en streven naar een CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2015.

"De prioriteiten liggen bij het terugdringen van onze CO₂-uitstoot, het realiseren van energiebesparing op onze pompinstallaties en duurzaam inkopen", zegt Den Blanken. "We kiezen daarbij voor zowel de directe als indirecte emissies, bij onszelf en in de keten, onder andere bij klanten en leveranciers. Indirecte emissie zit met name in het chemicaliëngebruik. Vooral de geavanceerde zuiveringstechniek die we gaan gebruiken in onze voorzuiveringsinstallatie in Andijk, zal dit fors terugdringen."

Andijk III: effectiever, milieuvriendelijker en duurzamer

In Andijk bouwt PWN een nieuwe voorzuiveringsinstallatie voor de productie van drinkwater. Andijk III is gebaseerd op een ingenieus proces dat door PWN zelf is ontwikkeld. De nieuwe voorzuivering, op basis van ionenwisseling en keramische membranen, resulteert niet alleen in een hogere waterkwaliteit maar ook in een lager

energieverbruik en een lagere milieubelasting.

In de bouw van de installatie, die eind 2013 in gebruik wordt genomen, investeert PWN enkele tientallen miljoenen euro's. Den Blanken: "Andijk is ons paraparaad als het gaat om duurzame vernieuwingskracht. We steken onze nek uit om zuiveringstechnologieën te ontwikkelen waarmee we ook vervuiling aankunnen die we nu nog niet kunnen meten. Genees- of bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater? Wij kunnen onze klanten vertellen dat wij hierop al zijn voorbereid. Zij hoeven zich geen zorgen te maken over de kwaliteit van hun drinkwater."

Duurzaam zaken doen

PWN verwacht ook van haar toeleveranciers een duurzame bedrijfsvoering. Daarom hanteert het waterbedrijf een duurzaam inkoopbeleid. Hiervoor adopteert PWN de doelstellingen die de provincies zichzelf hebben opgelegd. Dit betekent dat in minimaal de helft van de aanbestedingen en offerteaanvragen van producten en diensten waarvoor duurzaamheidscriteria beschikbaar zijn, deze criteria worden toegepast. Dat gaat om bouwmaterialen, machines, het wagenpark en andere grote investeringen tot de biologische broodjes die worden geserveerd in het bezoekerscentrum in Castricum.

De activiteiten met betrekking tot duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen vonden tot voor kort niet gestructureerd plaats. ISO 26000 bracht hierin verandering. Deze richtlijn vormt voortaan de kapstok voor de activiteiten. Den Blanken: "PWN was 'onbewust bekwaam'. Nu zetten we de stap naar 'bewust bekwaam'."

PWN past ISO 26000 toe, de internationale richtlijn voor de maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties. Daarvoor heeft PWN de ISO 26000-zelfverklaring opgesteld. Hierin maakt PWN inzichtelijk wat het concreet doet om een duurzame, maatschappelijk betrokken organisatie te zijn.

PWN is daarmee het eerste drinkwaterbedrijf in Nederland dat een zelfverklaring heeft, zegt directeur Martien den Blanken. "Met de verklaring kunnen we onze klanten en aandeelhouders tonen wat we doen om inhoud te geven aan duurzaamheid. Ook intern heeft de zelfverklaring een functie. Ze stelt PWN in staat beter te monitoren en te sturen op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het maakt medewerkers bewust van wat we doen aan duurzaamheid. Het geeft ook aan dat aan alle initiatieven één filosofie ten grondslag ligt. Dit bewustzijn stimuleert medewerkers om met ideeën te blijven komen."

ISO 26000 is niet certificeerbaar, zoals NEN-ISO-normen dat wél zijn. Verificatie van de MVO-prestaties zal plaatsvinden door de aandeelhouders van PWN. Zij bepalen welke invloed de duurzame bijdragen van PWN hebben voor de mens, het milieu, de economie en de maatschappij in haar geheel.